

Sygn. akt VIII U 413/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Janina Kościelniak
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 1 października 2014 r. w Gliwicach

sprawy J. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 12 lutego 2013 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury począwszy od 1stycznia 2013 r.

(-) SSO Janina Kościelniak

Sygn. akt VIII U 413/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. zaskarżoną decyzją z dnia 12.02.2013 r. odmówił ubezpieczonemu J. K. (K.) przyznania prawa do emerytury w oparciu o przepis art.184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227), ponieważ do dnia 1.01.1999 r. nie udowodnił on wymaganego 20 -letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a wymienionej w dziale IV, wykazu B, pod poz. 8 i 9 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wyjaśnił, że nie zaliczył skarżącemu do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 28.05.1973 r. do 31.12.1994 r. w KWK (...) w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, z uwagi na fakt, że stanowisko to jest niezgodne ze stanowiskiem wymienionym w zaświadczeniu pracy, tj. stanowiskiem elektromontera na powierzchni, a nadto świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach zostało sporządzone na podstawie protokołu zeznań świadków.

Powyższą decyzję zaskarżył ubezpieczony. Zasadniczo odwołujący zakwestionował nieuwzględnienie przez ZUS przy obliczaniu stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, okresu jego zatrudnienia w KWK (...) od 28.05.1973 r. do 31.12.1994 r. w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe stanowisko w sprawie z uwagi na fakt, że skarżący nie wykazał żadnego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony urodził się w 26.09.1955 r., a 55 lat ukończył 26.09.2010 r.

Odwołujący, na dzień 1.01.1999 r. legitymuje się stażem okresów składkowych i nieskładkowych wynoszącym 25 lat, 7 miesięcy i 4 dni. Skarżący nie jest członkiem OFE.

Od dnia 28.05.1973r. do nadal ubezpieczony zatrudniony jest i wykonuje pracę w KWK (...) w P., z tym, że obecnie po przekształceniach jego pracodawcą jest (...) SA KWK (...).

ZUS nie znalazł podstaw by uwzględnić ubezpieczonemu jakiegokolwiek okres zatrudnienia przy obliczaniu stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

Jak wynika z akt osobowych ubezpieczonego, a w szczególności z karty przebiegu zatrudnienia (tzw. kardeksu) i dokumentów dotyczących przeszeręgowań, w spornym okresie od **28.05.1973r. do 31.12.1994r.** odwołujący był formalnie zatrudniony na niżej wymienionych stanowiskach, w następujących oddziałach:

I. w okresie od 28.05.1973 r. do 30.04.1978 r. w oddziale (...), w tym:

- od 28.05.1973 r. do 30.09.1973 r. odbywał wstępny staż,
- .
- od 1.10.1973 r. do 30.06.1974 r. na stanowisku elektryka,
- od 1.07.1974 r. do 31.05.1975 r. na stanowisku samodzielnego elektryka,
- od 1.06.1975 r. do 28.02.1977 r. na stanowisku elektromontera,
- od 1.03.1977 r. do 30.04.1978 r. na stanowisku montera układów automatyki,

II. w okresie od 1.05.1978 r. do 31.12.1984 r. w oddziale EP I, w tym:

- od 1.05.1978 r. do 30.11.1982 r. na stanowisku montera układów automatyki,
- .
- od 1.12.1982 r. do 31.12.1984 r. na stanowisku elektromontera,

III. w okresie od 1.01.1985 r. do 30.09.1999 r. w (...), w tym:

- od 1.01.1985 do 31.08.1987 r. na stanowisku elektromontera,
- od 1.09.1987 r. do 31.12.1994 r. na stanowisku elektromontera instalacji elektrycznych.
- od 1.01.1995 r. do 30.09.1999 r. na stanowisku elektryka urządzeń rozdzielni i urządzeń stacyjnych

W spornym okresie **od 28.05.1973 r. do 31.12.1994 r.**, pozostając formalnie w zatrudnieniu na powyższych stanowiskach, ubezpieczony wykonywał pracę konserwatora maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla w Zakładzie (...) w KWK (...), przy czym początkowo, tj. od 28.05.1973 r. do 30.09.1973r., odbywał wstępny staż jako

pracownik młodociany, będąc pod opieką samodzielnego pracownika konserwującego maszyny i urządzenia pod względem elektrycznym.

W całym spornym okresie, odwołujący wykonywał swoje obowiązki w Zakładzie (...) na terenie oddziału płuczki i sortowni. Organizacyjnie w ramach tego Zakładu istniał Oddział (...) P. Mechanicznej (...), który zajmował się konserwacją maszyn i urządzeń pod względem mechanicznym, natomiast nie funkcjonował oddział elektryczny. Odwołujący zatrudniony był w Oddziale Elektrycznym Powierzchni, z którego oddelegowany był na stałe do wykonywania pracy w brygadzie elektromonterów, zajmującej się wyłącznie konserwacją maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla pod względem elektrycznym.

Na terenie przeróbki znajdowały się urządzenia zasilane elektrycznie, takie jak: układy zasilania i sterowania, liczne przenośniki taśmowe i zgrzeblowe, przesiewacze wibracyjne, silniki elektryczne, osadzarki, wzbogacalniki, odwadniarki, rekuperatory magnetyczne, kruszarki, stoły podawcze, wentylatory, wirówki, podnośniki, elewatory. W Zakładzie (...) znajdowało się kilkaset urządzeń z napędami elektrycznymi. W zakres konserwacji urządzeń elektrycznych wchodziło również utrzymanie w ruchu transformatorów, stycznikowni, a także rozdzielni średniego napięcia w Zakładzie (...).

Praca skarżącego polegała na usuwaniu awarii, a także na bieżących naprawach, remontach i konserwacji wszystkich maszyn i urządzeń, znajdujących się na oddziale płuczki i sortowni, pod względem elektrycznym. Tego rodzaju prace ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W spornym okresie nigdy nie był kierowany do pracy na terenie innych obiektów powierzchniowych Kopalni.

Na terenie Zakładu (...) odczuwalne były takie czynniki szkodliwe jak: znaczne zapylenie, wilgoć, hałas oraz wibracje.

Wraz z wnioskiem o emeryturę ubezpieczony złożył w organie rentowym świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z dnia 7.01.2013 r., wydane przez (...) S.A. KWK (...), z którego wynika, że w okresie od 28.05.1973 r. do nadal wykonywał pracę w warunkach szczególnych na niżej wymienionych stanowiskach, w następujących okresach:

- od **28.05.1973 r. do 31.12.1994 r.** jako konserwator maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla (Wykaz B, Dział IV poz.9)
- od 1.01.1995 r. do 30.09.1999 r. jako elektryk urządzeń rozdzielczych i stacyjnych (Wykaz A, Dział II poz.1)
- od 1.10.1999 r. do 31.01.2003 r. na stanowisku - praca górnicza pod ziemią (Wykaz B, Dział IV, poz.9)
- od 1.02.2003 r. do 31.12.2008 r. na stanowisku - praca górnicza pod ziemią (Wykaz B, Dział IV poz.9)

W celu zweryfikowania charakteru pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu higieny i bezpieczeństwa pracy w górnictwie mgr inż. J. C. (k. 36- 44 a.s.).

Jak wynika z opinii biegłego, praca ubezpieczonego wykonywana w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń elektrycznych Zakładu (...) była oczywiście pracą bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w rozumieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienioną w wykazie B, dziale IV, pkt 9 Załącznika do tego Rozporządzenia.

Uzasadniając swoją opinię biegły podkreślił, że w zakładach przeróbki mechanicznej węgla powszechnie występują czynniki szkodliwe i uciążliwe, takie jak: hałas, zapylenie, wibracje, wilgoć, wysokie temperatury w lecie – zwłaszcza na górnych kondygnacjach oraz często niskie temperatury w okresie zimowym.

W ocenie biegłego wszystkie osoby zatrudnione w obiektach sortowni i płuczki przy obsłudze urządzeń, a także przy naprawach i konserwacji tych urządzeń, czyli elektromonterzy, mechanicy, ślusarze, spawacze, teletechnicy, a także osoby nadzorujące powyższe prace oraz wszelkie osoby przebywające w tych budynkach podczas trwania procesów

przeróbki mechanicznej węgla, podlegają oddziaływaniu na ich organizmy, wymienionych powyżej szkodliwych oraz uciążliwych czynników.

Biegły wskazał, że procesy przeróbki mechanicznej węgla odbywają się przy udziale:

- osób obsługujących jedną lub kilka maszyn czy też urządzeń stosowanych w procesie przeróbki mechanicznej węgla, czyli pracowników zatrudnionych na stanowiskach sortowniczych, płuczkarzy, itp.

- elektromonterów instalacji elektrycznych, którzy w ramach całego zakładu przeróbki mechanicznej węgla usuwają po stronie elektrycznej awarie maszyn i urządzeń, przeprowadzają naprawy, remonty oraz prace konserwacyjne i zabiegi profilaktyczne tych maszyn i urządzeń pod względem elektrycznym. Wymieniają uszkodzone kable zasilania silników, a także kable w obwodach sterowniczych, transportują silniki do miejsca ich zainstalowania, a także transportują z zakładu przeróbki silniki uszkodzone, odłączają zasilanie, względnie odpowiednio blokują silniki napędów maszyn i urządzeń zakładu przeróbki mechanicznej na czas przeprowadzania remontów, napraw, usuwania awarii tych maszyn i urządzeń przez mechaników, ślusarzy, spawaczy itp., a także przywracają zasilanie lub odblokowują silniki napędów maszyn i urządzeń po zakończeniu prac wykonanych przez mechaników, ślusarzy, spawaczy itp.

- mechaników, ślusarzy oraz spawaczy, którzy w ramach całego zakładu przeróbki mechanicznej węgla usuwają pod względem mechanicznym zaistniałe awarie maszyn i urządzeń, przeprowadzają naprawy, remonty oraz prace konserwacyjne i zabiegi profilaktyczne tych maszyn i urządzeń pod względem mechanicznym, wymieniają uszkodzone elementy i podzespoły mechaniczne maszyn i urządzeń, transportują je na miejsce napraw w celu wymiany, a także wytransportowują uszkodzone elementy i podzespoły po ich wymianie.

Odnosząc się do struktury organizacyjnej Zakładu (...) biegły wskazał, że w ramach tego Zakładu w Kopalni (...) w P. istniał Oddział (...) P. Mechanicznej (...). Oddział ten zajmował się problematyką mechanicznej strony maszyn i urządzeń wspomnianego Zakładu (...) w aspekcie usuwania uszkodzeń, awarii, bieżącej konserwacji itp.

W (...) Zakładzie (...) w Kopalni (...) nie istniał natomiast oddział, który zajmowałby się całokształtem problematyki elektrycznej w tym Zakładzie. W związku z tym wszelkimi problemami elektrycznymi zajmował się zespół elektromonterów wraz z osobami dozoru z Oddziału Elektrycznego Powierzchni (o zmieniających się z czasem symbolach: (...), (...)₁, (...)), istniejącego w strukturze D. Energomechanicznego (E.). Zespół elektromonterów kierowanych do Zakładu (...) charakteryzował się w miarę stałym składem osobowym, do którego należał również ubezpieczony.

Ponadto w pkt 15.1. przedmiotowej opinii biegły podkreślił, że w przypadku pojawienia się w tym Zakładzie awarii maszyn i urządzeń po stronie elektrycznej, w konsekwencji może dojść do zaistnienia postojów oraz zakłóceń w ciągłości procesu produkcyjnego, a także dalej idących skutków w postaci zakłóceń w pracy wyciągów szybowych, a także do obniżenia ilościowych oraz ewentualnie jakościowych wyników produkcyjnych. W takich sytuacjach koniecznym jest jak najszybsze usunięcie zaistniałych uszkodzeń i nieprawidłowości.

Kluczową rolę w przypadku skutecznego usuwania takich uszkodzeń i awarii, po stronie elektrycznej spełniali i spełniają elektromonterzy, w tym ubezpieczony, którzy wykonywali i wykonują prace w charakterze konserwatorów maszyn i urządzeń elektrycznych zakładu przeróbki mechanicznej węgla.

W ocenie biegłego oczywistym jest, że ta grupa pracowników, jako konserwatorzy maszyn i urządzeń elektrycznych zakładu przeróbki mechanicznej węgla, wykonuje prace bezpośrednio przy przeróbce węgla w zakładzie górniczym.

Z kolei w pkt 15.2. biegły podkreślił, że mniej lub całkiem niezauważalne są prace dotyczące konserwacji oraz profilaktyki, w tym również w odniesieniu do strony elektrycznej licznych maszyn i urządzeń, w które wyposażony był zakład przeróbczy węgla w Kopalni (...), podczas gdy tego rodzaju prace konserwacyjne oraz profilaktyczne, wykonywane przez elektromonterów, w tym także przez ubezpieczonego i świadków przeprowadzane były ustawicznie.

W ocenie biegłego, wszelkie prace związane z konserwacją oraz profilaktyką strony elektrycznej maszyn i urządzeń zainstalowanych w Zakładzie (...), podobnie jak prace przy remoncie i naprawie tych maszyn i urządzeń, odbywają się w warunkach szkodliwych i uciążliwych, takich jak hałas, wibracje, zapylenie oraz wilgoć.

Mając na uwadze powyższe biegły stwierdził, że elektromonterzy w tym odwołujący, jako konserwatorzy maszyn i urządzeń elektrycznych zakładu przeróbki mechanicznej węgla, przeprowadzając konserwację oraz profilaktykę tych maszyn i urządzeń po ich stronie elektrycznej, a także realizując w tym zakładzie innego rodzaju prace opisane w pkt.9.1.2. opinii (przy usuwaniu awarii, naprawie i remoncie maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla), wykonywali prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w zakładzie górniczym.

Reasumując biegły stwierdził, że praca ubezpieczonego w części spornego okresu od 28.05.1973r. do 31.12.1994r., wykonywana w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń elektrycznych Zakładu (...), była pracą bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w rozumieniu pkt 9 , Działu IV, Wykazu B, stanowiącego Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Biegły podkreślił, że elektromonterzy wykonywali pracę konserwatorów maszyn i urządzeń elektrycznych zakładu przeróbki mechanicznej węgla, a wykonując powierzone im zadania, podlegali oddziaływaniu na ich organizmy szkodliwych oraz uciążliwych czynników, takich jak: hałas, wibracje, zapylenie, wilgoć, zmienne temperatury, a zatem wykonywali pracę w warunkach szczególnych.

Równocześnie jednak biegły wskazał, że z karty obiegowej ubezpieczonego z dnia 8.03.1977 r., wystawionej przez Kierownika Oddziału (...), potwierdzonej przez Głównego Mechanika ds. powierzchni i szybów wynika, że odwołujący był zatrudniony w oddziale (...) przy naprawie i konserwacji automatyki maszyn wyciągowych. Opierając się na tym fakcie w pkt 15.5. biegły wywnioskował, że wówczas skarżący w sensie wykonywanej pracy nie był związany z Zakładem (...), ponieważ górnicze wyciągi szybowe są innymi obiektami podstawowymi zakładu górniczego aniżeli obiekty i urządzenia przeróbce. Górnicze wyciągi szybowe jako całość wchodziły w zakres nadzoru i odpowiedzialności oddziału usytuowanego w strukturze D. Energomechanicznego, a zatem innego D. aniżeli Zakład (...), a nadto przedmiotem działalności Oddziału Elektrycznego Powierzchni była również strona elektryczna maszyn wyciągowych.

Ponadto biegły zauważył, że na odwrocie karty obiegowej z dnia 22.05.1975 r., wystawionej przez Kierownika Oddziału (...), kierownik tego oddziału zamieścił adnotację, że ubezpieczony zatrudniony jest w oddziale elektrycznym przy wykonywaniu tzw. „nowych instalacji elektrycznych”. Na tej podstawie biegły wywiódł, iż z notatki tej nie wynika by wówczas odwołujący pracował na stanowisku elektromontera, czy też konserwatora maszyn i urządzeń elektrycznych przeróbki mechanicznej węgla.

W konsekwencji biegły uznał, że na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, nie można jednoznacznie stwierdzić od kiedy ubezpieczony rozpoczął pracę jako konserwator maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla. W związku z tym stwierdzenie, że ubezpieczony wykonywał pracę bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla może dotyczyć tylko części spornego okresu od 28.05.1973r. do 31.12.1994r.

Do powyższej opinii ustosunkował się ubezpieczony pismem z dnia 1.04.2014 r. (k. 54 - 55). Odwołujący wskazał, że w pełni podziela konstatacje biegłego sądowego, sformułowane w pkt 15.1, 15.2, 15.3 i 15.4.

Skarżący zaprzeczył natomiast jakoby był w dacie 8.03.1977 r. zatrudniony ”przy naprawie i konserwacji automatyki maszyn wyciągowych”. Jak tego dowodzą akta osobowe ubezpieczonego zarówno we wskazanej wyżej dacie jak i później nie posiadał kwalifikacji zawodowych (wymaganych przepisami branżowymi) pozwalających na dopuszczenie go do wykonywania tego rodzaju prac. Zauważyć i podnieść należy, iż takiego stanowiska zatrudnienia ubezpieczonego biegły nie wymienił w pkt 13.3 opinii. Faktycznie pojawia się ono wyłącznie na obiegówce z dnia 8.03.1977 r. i nie ma go w innym dokumencie zatrudnieniowym odwołującego. Z uwagi na znaczny upływ czasu oraz okoliczność, iż osoby sygnujące tą obiegówkę tj. Kierownik Oddziału (...) jak i główny Mechanik ds. Powierzchni i S. nie żyją,

odwołujący tłumaczy zapis tej treści jedynie faktem stosowanej w ówczesnych czasach praktyki pozwalającej na skuteczne przeszerogowanie pracownika, jak to miało miejsce w danym przypadku.

Odnosząc się do konstatacji biegłego zawartej w pkt 15.6 opinii zauważono, iż w pkt 9.1.2. opinii biegły opisując czynności elektromonterów-konserwatorów zatrudnionych w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla wskazał m.in., iż „wymieniają uszkodzone kable zasilania silników, a także kable w obwodach sterowniczych”. Zdaniem skarżącego taka wymiana jest niczym innym jak „wykonywaniem nowych instalacji elektrycznych”, jak to ujęto we wzmiance na obiegówce z dnia 22.05.1975 r.

Oznacza to, że lakoniczna treść wzmianki (opinii) na obiegówce dotyczyła odwołującego jako elektromontera - konserwatora urządzeń elektrycznych przeróbki mechanicznej węgla, tym bardziej, że w treści samej obiegówki stanowisko pracy odwołującego określane jest jako elektromonter.

Dalej odwołujący wskazał, że obiegówki nie powinny być uznawane za dokumenty kreujące status pracownika, a jedynie jako wniosek o przeszerogowanie, który inicjowany był najczęściej przez przełożonych wyłącznie w celu podwyższenia zarobków pracownika, zwłaszcza że obydwie adnotacje na obiegówkach zostały sporządzone przed wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. tj. w warunkach kiedy nie obowiązywała powszechnie jednolita terminologia stanowisk pracy.

W końcu ubezpieczony wyraził stanowczy sprzeciw wobec stwierdzenia, że nie jest możliwym ustalenie kiedy ubezpieczony rozpoczął pracę w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla. Zawniosowano nadto o dopuszczenie dowodu z uzupełniających zeznań świadków A. P. i P. S..

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o: akta organu rentowego, zeznania ubezpieczonego (k.30), zeznania świadków: A. K. (k. 27), J. D. (k. 27), A. P. (k. 26 i 78), P. S. (k. 27 i 72 a.s.), opinię biegłego sądowego z zakresu bhp mgr. inż. J. C. (vide k. 36-44 a.s.), akta osobowe ubezpieczonego za okres jego zatrudnienia w KWK (...) (w załączeniu – pismo k.10).

Sąd uznał zebrany w sprawie materiał dowodowy za spójny i kompletny, a przez to mogący stanowić podstawę dla poczynienia rzetelnych ustaleń w sprawie oraz wydania orzeczenia opartego na tych ustaleniach.

W szczególności za wiarygodne należało uznać zeznania świadków przesłuchanych w sprawie, którzy w okresie spornym pracowali ze skarżącym w tym samym zakładzie pracy, co pozwala przyjąć, że posiadają oni dostateczną wiedzę w przedmiocie charakteru faktycznie wykonywanej przez skarżącego pracy oraz jej wymiaru.

W ocenie Sądu opinia biegłego sądowego z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy w górnictwie mgr. inż. J. C. została sporządzona w sposób fachowy, rzetelny i wyczerpujący, z wykorzystaniem specjalistycznej wiedzy i doświadczenia zawodowego biegłego.

Sąd w pełni podzielił opinię biegłego w zasadniczej kwestii, a mianowicie w zakresie w jakim biegły stwierdził, że w spornym okresie ubezpieczony jako elektromonter, wykonywał pracę w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla oraz że pracę ubezpieczonego w tym charakterze należy zaliczyć do pracy wykonywanej bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w zakładzie górniczym. Konkluzja biegłego w tym zakresie jest bowiem wynikiem szczegółowej analizy akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...), zeznań świadków i ubezpieczonego oraz akt rentowych ubezpieczonego, ale przede wszystkim opiera się na specjalistycznej wiedzy biegłego w zakresie rodzaju pracy wykonywanej przez pracowników górnictwa na poszczególnych stanowiskach pracy oraz w zakresie warunków pracy panujących na tych stanowiskach. Zdaniem Sądu opinia biegłego w tym zakresie została należycie i przekonująco umotywowana, a zatem mogła stanowić podstawę rozstrzygnięcia w sprawie.

Sąd nie podzielił natomiast wątpliwości biegłego co do okresu wykonywania przez ubezpieczonego pracy w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla. W tym zakresie Sąd oparł się na

zeznaniach świadków, z których jednoznacznie wynika, że w całym spornym okresie od 28.05.1973r. do 31.12.1994r. ubezpieczony wykonywał prace w tym charakterze w Zakładzie (...).

Mianowicie, na podstawie adnotacji sporządzonej przez Kierownika Oddziału (...), znajdującej się na odwrocie karty obiegowej z dnia 8.03.1977 r., wystawionej przez Kierownika Oddziału (...), potwierdzonej przez Głównego Mechanika ds. powierzchni i szybów biegły wskazał, że odwołujący był zatrudniony w oddziale MP V przy naprawie i konserwacji automatyki maszyn wyciągowych. Opierając się na tym fakcie biegły wyprowadził wniosek, że wówczas skarżący w sensie wykonywanej pracy nie był związany z Zakładem (...), ponieważ górnicze wyciągi szybowe są innymi obiektami podstawowymi zakładu górniczego aniżeli obiekty i urządzenia przeróbce.

Powyższe wywody zdaniem Sądu nie są w pełni trafne. Jak zeznali świadkowie A. P. i P. S. przesłuchani uzupełniająco na w/w okoliczność, ubezpieczony w okresie od 28.05.1973 r. do 31.12.1994 r. nie zajmował się naprawą i konserwacją szybowych maszyn wyciągowych. W Zakładzie (...) znajdowały się urządzenia automatyki, a także urządzenia wyciągowe, jednakże nie były to szybowe urządzenia wyciągowe, do naprawy których odwołujący w ogóle nie posiadał uprawnień. W okresie zatrudnienia skarżącego zaszeregowanie na stanowisku konserwatora maszyn i urządzeń wyciągowych wiązało się z wyższym wynagrodzeniem.

Ponadto zdaniem Sądu z opisaney przez biegłego obiegówki nie wynika jednoznacznie, że ubezpieczony wykonywał pracę przy naprawie i konserwacji automatyki szybowych maszyn wyciągowych, jak wywnioskował biegły, a także w jakim okresie miałyby taką pracę wykonywać. Takiego wniosku nie można wyprowadzić z samego faktu, że karta obiegowa została dodatkowo podpisana przez Głównego Mechanika ds. Powierzchni i S., skoro jak podkreślił biegły w opinii, górnicze wyciągi szybowe jako całość wchodziły w zakres nadzoru i odpowiedzialności Oddziału usytuowanego w strukturze D. Energomechanicznego, a zatem tego samego D., w strukturze którego pozostawał Oddział Elektryczny Powierzchni, a w którym formalnie ubezpieczony był zatrudniony.

Sąd nie podzielił również konkluzji biegłego sądowego zamieszczonej w pkt 15.6. opinii. Mianowicie biegły zauważył, że w adnotacji na odwrocie karty obiegowej z dnia 22.05.1975 r. wystawionej przez Kierownika Oddziału (...), kierownik tego oddziału stwierdził okoliczność zatrudnienia skarżącego w oddziale elektrycznym przy wykonywaniu tzw. „nowych instalacji”. Na tej podstawie biegły wywiódł, iż z notatki tej nie wynika by wówczas odwołujący pracował na stanowisku elektromontera, czy też konserwatora urządzeń elektrycznych przeróbki mechanicznej węgla.

Zdaniem Sądu nie można zgodzić się z powyższym wywodem biegłego, albowiem przeczą mu dowody z zeznań świadków A. P. i P. S., przesłuchanych uzupełniająco na powyższą okoliczność, z których jednoznacznie wynika, że w związku z pracą w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, odwołujący wykonywał również roboty polegające na zakładaniu równolegle do starych instalacji, tzw. „nowych instalacji”, czy też na wymianie starych instalacji na nowe, przy czym Zakład (...) w trakcie w/w czynności cały czas był „w ruchu”.

W końcu podkreślić należy, że w ocenie Sądu treść jednej obiegówki nie może być decydująca dla oceny charakteru i rodzaju pracy odwołującego wykonywanej na w/w stanowisku.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz,
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 w/w ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.) w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z § 8a w/w Rozporządzenia, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie B dziale IV pod poz. 8 i 9, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1)osiągnął wiek emerytalny: 50 lat - kobieta i 55 lat mężczyzna - w czasie zatrudnienia lub w ciągu 5 lat od ustania zatrudnienia,

2)ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 20 lat przy pracach wymienionych w wykazie B dziale IV poz. 8 i 9.

Z kolei zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Jedyną okolicznością sporną w niniejszej sprawie pozostawał fakt posiadania przez ubezpieczonego 20-letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, wymienionej w Wykazie B, przy spełnieniu pozostałych przesłanek warunkujących przyznanie świadczenia w obniżonym wieku emerytalnym w rozumieniu art. 184 ustawy o FUS, tj. ukończeniu 55 roku życia oraz legitymowaniu się 25-letnim stażem okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1.01.1999r.

Jak wynika z zebranego w sprawie materiału dowodowego, a w szczególności z zeznań świadków oraz akt osobowych ubezpieczonego, w spornym okresie zatrudnienia **od 28.05.1973 r. do 31.12.1994 r.** ubezpieczony jako elektromonter wykonywał pracę w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń w Zakładzie (...) w KWK "J.". Praca skarżącego w tym okresie polegała na usuwaniu awarii, a także na bieżących naprawach, remontach i konserwacji pod względem elektrycznym, wszystkich maszyn i urządzeń, znajdujących się na oddziale płuczki i sortowni. Tego rodzaju prace ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W spornym okresie nigdy nie był kierowany do pracy na terenie innych obiektów powierzchniowych Kopalni. Co prawda formalnie zatrudniony był w Oddziale Elektrycznym Powierzchni, jednakże należał do brygady elektromonterów, oddelegowanej na stałe do wykonywania pracy w Zakładzie (...).

Opierając się na opinii biegłego z zakresu bhp w górnictwie mgr. inż. J. C., Sąd uznał, że pracę ubezpieczonego w charakterze konserwatora maszyn i urządzeń w zakładzie przeróbki mechanicznej węgla należy zaliczyć do pracy wykonywanej bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w zakładzie górniczym, a zatem do pracy wymienionej w Wykazie B, Dział IV, poz.9, stanowiącym Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Sąd w pełni podzielił ocenę biegłego w tym zakresie, albowiem jest ona wynikiem szczegółowej analizy akt osobowych ubezpieczonego z okresu jego zatrudnienia w KWK (...), zeznań świadków i ubezpieczonego oraz akt rentowych ubezpieczonego, a przede wszystkim opiera się na specjalistycznej wiedzy biegłego w zakresie rodzaju pracy

wykonywanej przez pracowników górnictwa na poszczególnych stanowiskach pracy oraz w zakresie warunków pracy panujących na tych stanowiskach. Zdaniem Sądu opinia biegłego w tym zakresie została należycie i przekonująco umotywowana.

Zdaniem Sądu w świetle opinii biegłego należało przyjąć, że nie tylko pracownicy obsługujący maszyny i urządzenia płuczki i sortowni oraz innych obiektów zakładu przerobczego, wykonują pracę bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla. Taką pracę wykonują także konserwatorzy maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla, w tym elektromonterzy utrzymujący te maszyny i urządzenia w ruchu pod względem elektrycznym.

Jak wynika bowiem z opinii biegłego proces przeróbki mechanicznej węgla odbywa się nie tylko przy udziale osób obsługujących urządzenia przerobcze, ale także przy udziale elektromonterów, mechaników, ślusarzy i spawaczy, czyli konserwatorów maszyn i urządzeń, utrzymujących te urządzenia w ruchu.

Jak podkreślił biegły, elektromonterzy jako konserwatorzy maszyn i urządzeń elektrycznych zakładu przeróbki mechanicznej węgla, wykonują pracę w warunkach szczególnych, w narażeniu na takie same czynniki szkodliwe i uciążliwe, jak pracownicy obsługujący maszyny i urządzenia stosowane w procesie przeróbki mechanicznej węgla, czyli hałas, zapylenie, wibracje i wilgoć. W ocenie biegłego oczywistym jest, że elektromonterzy jako konserwatorzy maszyn i urządzeń elektrycznych zakładu przeróbki mechanicznej węgla, wykonują prace bezpośrednio przy przeróbce mechanicznej węgla w zakładzie górnictwym, w rozumieniu pkt.9 Działu IV Wykazu B.

Zdaniem Sądu za słusnością oceny biegłego w tym zakresie przemawia także okoliczność, że w Załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.08.1983r. w sprawie określania stanowisk pracy w resorcie górnictwa i energetyki, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach (Dz.Urz. WUG z dnia 12.08.1983r.), zarówno w Wykazie A Dział I poz. 5 pkt 2, jak i w Wykazie B Dział IV poz. 9 pkt 2 wymieniono stanowisko „konserwatora maszyn i urządzeń przeróbki mechanicznej węgla”.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że ubezpieczony, nawet po odjęciu okresu od 28.05.1973 r. do 30.09.1973r., w którym odbywał wstępny staż jako pracownik młodociany, legitymuje się 20-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych z Wykazu B na dzień 1.01.1999r., a zatem spełnia wszystkie przesłanki warunkujące przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury w związku z ukończeniem 55 roku życia, w rozumieniu art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, że w zaświadczeniu pracy przedłożonemu organowi rentowemu z dnia 7.01.2013 r. zaznaczono, iż skarżący zatrudniony był na stanowisku elektromontera na powierzchni. Decydującą bowiem dla oceny, czy konkretna praca była pracą wykonywaną w szczególnych warunkach jest nie sama nazwa zajmowanego stanowiska a czynności w jej ramach faktycznie wykonywane.(wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 28.12.2012 r., wydany w sprawie o sygnaturze akt III AUa 1192/12, LEX nr 1240032).

Mając powyższe na uwadze Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury, poczynając od dnia 1.01.2013 r. tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę.

O kosztach nie orzekano albowiem żadna ze stron nie złożyła wniosku o zasądzenie kosztów procesu.

SSO Janina Kościelniak